

Registerkort Nr S13

Description

1809 Minnessten över krigsyrkornens jord frän vid Wagge gård

Å Län

Värmland

Kommun (motsv) Arvika

Lägesbeskrivning

Kartbeskrivning: 500 m öst om Wagge gård, 7 km NV Arvika

GPS-angivelse: [59°43'15.48"N 12°30'26.64"E](#)

Inventerad

Namn: Lars Ramström, Thomas Längvägen

Datum: 2019

Historia

60 soldater ur Västra Armén är här enligt stenen begravda 1809. Vlt Georg Adlersparre var generaladjutant till chefen för Västra Armén, krigspresidenten Bror Cederström, men fungerade i praktiken som chef för Västerlandsfördelningen i Eda-området. Adlersparre övertalas att stålla sig i spetsen för upproret mot Kung Gustaf IV Adolf julen 1808 och påbörjar marschen mot Stockholm den 9 mars 1809 från Karlstad med 1.850 man.

Den vanligaste dödsorsaken vid Västra Armén vid denna tidpunkt var febersjukan, en samlingsdiagnos för tyfus, kolera, difteri, rådsot, feber etc. p g a osunda förhållanden. Anledningen till att 60 soldater begravdes här är oklart, då några historiska dokument över händelsen hittills inte är kända. Sannolikt uppsattes här ett tillfälligt sjukhus för att ställa sjuktransporterna från Eda-området till Allmänna Sjukhuset i Karlstad. Sjuktransporterna skedde genom inhyrda bärarsorg under överinseende av någon soldat eller underofficer. De som dog på vägen måste begravas på en lämplig plats. Varför man valde Wagge gårds

marker är sannolikt för att gården vid denna tidpunkt beboddes av kronans fogde. Kung Gustav IV Adolf beslutade 1808 att ta ut extra soldater för landets försvar utöver de indelta och tidigare till lantv  rnet inskrivna (i Värmland nära 7.600 man). Landet var hotat av Ryssland och Danmark     Norge samtidigt som han själv förberedde en ny offensiv mot Ryssland i Finland. Han gav därför order den 26 mars om att utskrivna totalt 30.500 lantv  rnsm  n i landet mellan 18 och 25   r fördelade på 51 bataljoner, vardera om 600 man i 4 kompanier. I verkligheten blev det endast ca 28.000 man utskrivna varav ca 6.000 man dog i f  ltsjukan åren 1808  09. I Arvika-området sattes II. Bataljonen av lantv  rnsm  n i Värmland upp i slutet av augusti och i början av september III. Bataljonen (reducerad). Man kan därför inte utesluta att bland de begravda lantv  rnsm  nnen även finns de som var nyutbildade i Arvika-området och hade insjuknat i f  ltsjukan under sin utbildning.

   ägare

Namn:   Wagge

gårds ägare: Lillemor Sejersted B  tcker

Adress:   Wagge gård 671 92 Arvika.

Tfn:     

E-post:   

waggestuteri@bodtcker.no

Vårdare

Namn:     

Övrigt

Minnesmärke av granit. Börje Furtenbach anger i boken Eda Skansar (sida 200, fotnot 589) att texten på minnesstenen är felaktig och att soldatgravnen i stället härrör från kriget 1813     14 då ett brigadsjukhus var upprättat i Wagge. Om detta är korrekt för gravens placering sin naturliga förklaring.

Text:    GRAFPLATS F  R 60 MAN AF ADLERSPARRES H  R    R 1809

Informationsskylt: Nej

Lars Ramström
 Chef SvMM inventeringsgrupp

Projektet har finansierats av Försvarsmakten

Category

1. Registerkort

Date Created

2020/11/02

Author

christian